

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. birželio 27 d. Nr. 21RE2-151 (AG2-129/17-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Evaldo Ambrozaičio, Ingos Drąsutavičienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjai X. Y., atsakovės Nacionalinės švietimo agentūros atstovei Z. Y.,

2025 m. birželio 26 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą atsakovei Nacionalinei švietimo agentūrai dėl Nacionalinės švietimo agentūros 2025 m. gegužės 23 d. rašto Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies kandidato atlikties pervertinimo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2025 m. birželio 13 d. priimtas nagrinėti pareiškėjos X. Y. patikslintas skundas atsakovei Nacionalinei švietimo agentūrai (toliau – ir Agentūra), kuriuo prašoma:

1. Panaikinti Agentūros 2025 m. gegužės 23 d. raštą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies kandidato atlikties pervertinimo“ (toliau – ir Raštas);

2. Įpareigoti Agentūrą iš naujo detaliam ir argumentuotai išnagrinėti pareiškėjos 2025 m. gegužės 7 d. prašymą (reg. Nr. (duomenys neskelbtini), toliau – ir Prašymas), pateikiant pareiškėjos dukros (A. Y.) egzamino vertinimo dokumentų kopijas: Gimnazijos (pastaba, (duomenys neskelbtini) gimnazija, toliau – ir Gimnazija) ir Agentūros komisijų protokolus, vertinimo rezultatų lenteles, egzamino atlikties pilną įrašą, patvirtinantį, kad buvo vertinta būtent A. Y. atliktis, o ne kito asmens.

3. Įpareigoti Agentūrą išsamiai, argumentuotai paaiškinti susidariusį didžiulį skirtumą tarp Gimnazijos ir NSA (Agentūros) vertintojo įvertinimų, nurodant atsakingų vertintojų sprendimų pagrindimą.

4. Įpareigoti Agentūrą esant techninės klaidos požymiams, imtis veiksmų atstatant teisingą rezultatą Agentūros sistemoje.

5. Įpareigoti Agentūrą pašalinti padarytą pažeidimą ir įvykdyti kitą Lietuvos administracinių ginčų komisijos nurodymą.

Pareiškėja paaiškina, kad Agentūros prašė pateikti turimą ir tvarkomą pareiškėjos dukros (A. Y.) informaciją, leisti susipažinti su turimu Agentūros sistemoje dokumentų kopijomis:

1. su pareiškėjos dukros lietuvių kalbos ir literatūros valstybinių brandos egzamino (toliau – ir VBE) pirmosios dalies egzamino vertinimo detaliais rezultatais (Gimnazijos ir Agentūros atlikties rezultatų vertinimo lentelių ir protokolų kopijomis);

2. leisti įsitikinti ar yra išsaugotas ir buvo vertinamas turimas egzamino pilnas įrašas būtent pareiškėjos dukros, ir ar tai yra jos, o ne kito asmens įrašas;

3. išsamiai, argumentuotai paaiškinti, kodėl yra toks didžiulis skirtumas atlikties įvertinimo tarp Gimnazijos ir Agentūros vertinimo komisijų, o esant techninei klaidai, imtis veiksmų atstatant teisingą pareiškėjos dukros rezultatą Agentūros sistemoje, nes nėra abejojama Gimnazijos dėstytojų metodininkų kvalifikacija, ilgamečio darbo patirtimi ir Gimnazijos įvertinimų rezultatais egzamino metu.

Pareiškėja paaiškina, kad jos dukros lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies egzamino Gimnazijos vertinimo komisijos įvertinimas buvo 16 (šešiolika) taškų, o Agentūros sistemoje įrašyti 6 taškai, t. y. 4 taškai iki pritaikant koeficientą. Pareiškėjos manymu, įvyko asmens duomenų suvedimo klaida Agentūros sistemoje, todėl el. laiškais buvo kreiptasi į Agentūrą, kuri, nurodydama, kad duomenys suvesti teisingai, nepripažįsta asmens duomenų tvarkymo klaidos, tačiau nepateikia jokių įrodančių dokumentų: vertinimo rezultatų lentelių (Gimnazijos ir Agentūros komisijų) kopijų, atlikties įrašo kopijos, protokolų. Pareiškėja teigia, kad neleidžiama susipažinti su pareiškėjos dukros tvarkomais ir saugomais asmens duomenimis.

Pareiškėjos teigimu, nepaisant pakartotinių prašymų, Agentūra Raštu nepateikė jokių dokumentų ar duomenų (protokolų, lentelių, įrašų), kurie pagrįstų suteiktą įvertinimą. Agentūra neteisingai nurodė, kad Gimnazija nepateikė įvertinimo vertinimo sistemoje, nors Gimnazijos 2025 m. gegužės 28 d. raštas Nr. (duomenys neskelbtini) patvirtina, kad visa informacija buvo pateikta. Nebuvo paaiškinta, kaip buvo sprendžiamas mokinės (pareiškėjos dukros) atlikties vertinimo klausimas ir koks įrašas buvo naudojamas Agentūros vertinimui, jeigu Agentūros teigimu, Gimnazija elektroninėje vertinimo sistemoje nepateikė kandidato (pareiškėjos dukros) vertinimo, nors Gimnazija pateikė raštą, kad Gimnazijos komisija viską atliko tvarkingai, ir nebuvo surašytas bei pateiktas aktas priešasčiai paaiškinti, kai įvertinimas ir atlikties įrašas pateikiami vienu metu. Teigia, kad tokiais veiksmais pažeidžiamos teisės į asmens duomenų prieinamumą pagal BDAR (pastaba, 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas, toliau – ir BDAR) 15 straipsnį, nes neleidžiama susipažinti su asmens duomenų informacija. Pareiškėjos manymu, tai yra asmens duomenų praradimo Agentūros sistemoje atvejis ir netinkamas asmens duomenų tvarkymas. Taip pat pareiškėjai kyla klausimas, kad jei Agentūra Rašte teigdama, kad lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vykdymo metu vertinantis vertintojas elektroninėje vertinimo sistemoje nepateikė kandidato (pareiškėjos dukros) įvertinimų ir nebuvo surašytas bei pateiktas aktas priešasčiai paaiškinti, pareiškėjos dukros lietuvių kalbos ir literatūros (A) VBE pirmosios dalies atlikties buvo perduota vertinti Agentūros direktoriaus įsakymu sudarytai Lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vertinimo kokybės užtikrinimo grupei, kaip ir kokia tada atlikties buvo perduota vertinti Agentūrai ir ką Agentūra įvertino? Pažymi, kad Agentūra jokių paklausimų dėl kandidato įvertinimo „nepateikimo“ atvejo Gimnazijai nepranešė ir papildomų užklausų nepateikė.

Pareiškėja Komisijos posėdžio metu patikslintą skundą palaikė ir prašė jį tenkinti patikslintame skunde bei posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Komisijoje gautas atsakovės atsiliepimas, kuriuo su pareiškėjos patikslintu skundu nesutinka ir prašo patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Agentūros nuomone, pažeidimai, rengiant bei pateikiant Raštą pareiškėjai, nebuvo padaryti, todėl šalinti nesamų pažeidimų nėra jokios galimybės. Raštas yra pagrįstas ir teisėtas, atitinkantis teisės aktų reikalavimus, parengtas laikantis nustatytos tvarkos. Raštas buvo parengtas darbuotojos, jai vykdant

pagal pareigybės aprašymą nustatytas funkcijas, susipažinus su Prašyme nurodomais klausimais bei juos reglamentuojančiais teisės aktais. Raštas pasirašytas įstaigos vadovo pagal jo kompetenciją ir negali būti pripažįstamas neteisėtu. Agentūros nuomonė, pareiškėjos prašymas įpareigoti Agentūrą iš naujo detaliai ir argumentuotai išnagrinėti Prašymą, pateikiant pareiškėjos dukros egzamino vertinimo dokumentų kopijas: Gimnazijos ir Agentūros komisijų protokolus, Gimnazijos ir Agentūros vertinimo rezultatų lenteles, egzamino atlikties pilną įrašą, patvirtinantį, kad buvo vertinta būtent pareiškėjos dukros atliktis, o ne kito asmens, neatitiktų teisės aktų reikalavimų, nes pareiškėjos Prašymas buvo išnagrinėtas ir jai pateiktas išsamus ir teisėtas atsakymas, kuriame nurodomi teisės aktai, reglamentuojantys klausimo sprendimą. Teigia, kad tai nebuvo apeliacija dėl egzamino. Atkreipia dėmesį, kad pateiktame atsakyme nurodoma, kad dėl pirmosios egzamino dalies rezultato apeliacija nėra teikiama. Šiuo konkrečiu atveju apeliaciją dėl lietuvių kalbos ir literatūros VBE įvertinimo kandidatas galės teikti 2026 m. vasarą. Atsakovės manymu, atsižvelgiant į tai, pareiškėjos prašomos nagrinėti iš naujo aplinkybės negalėtų būti nagrinėjamos dabar apeliacine tvarka, toks įpareigojimas prieštarautų aukščiau nurodytų teisės aktų reikalavimams. Pateikiant prašomus dokumentus, būtų atskleisti vertintojų duomenys, kas sudarytų galimybę apeliacijos metu (po egzamino) daryti jai įtaką. Atkreipia dėmesį, kad vertinimas buvo atliktas teisės aktų nustatyta tvarka. Paaškina, kad vertinimas buvo atliekamas ne tik jos dukros, todėl pateikus pareiškėjos prašomus dokumentus, matytusi visi kitų asmenų duomenys. Vadovaudamasi Aprašo 115 punktu, teigia, kad atliktas kandidatų sakomo teksto ir (ar) pokalbio įrašo įvertinimas atitinka trečiojo vertintojo įvertinimą. Šios grupės įvertinimas yra pareiškėjos dukros įvertinimas, kuris yra įrašytas rezultatų protokole. Atkreipia dėmesį, kad vertinimai yra atliekami kvalifikuotų darbuotojų, kuriuos atrenkant ir įtraukiant į sąrašą atsižvelgiama į jų turimas atitinkamas žinias bei kvalifikaciją. Agentūros direktorius negali įtakoti jų veiklos. Agentūra negali vertinti, kokiais kriterijais vadovaujantis kvalifikuoti vertintojai atlieka vertinimą. Atkreipia dėmesį, kad kiekvienas vertintojas vertinimą atlieka savo vidiniu įsitikinimu bei laikantis teisės aktų reikalavimų. Aplinkybės, kad dviejų vertintojų nuomonės vienu vertinimo aspektu yra skirtingos, negalima traktuoti kaip netinkamo ar neteisėto įvertinimo. Visų šių klausimų sprendimas yra apeliacinės komisijos kompetencija. Paaškina, kad pervertinant darbus vertinimo sistemoje yra surašomi taškai pagal vertinimo instrukciją. Atskiro protokolo nėra, nes šios kokybės užtikrinimo grupės įvertinimas atitinka trečiojo vertintojo vertinimą. Kaip ir visuose kituose egzaminuose, jei yra nesutapimas tarp pirmojo ir antrojo vertintojo, vertinimą atlieka trečiasis vertintojas, protokolas nerašomas. Atsakyme pareiškėjai rašoma apie protokolą su visų mokinių rezultatais, kurį gauna mokyklos ir tai ne atskiras sprendimas, o visų mokinių rezultatai. Teigia, kad pareiškėjos prašomi dokumentai susiję ne tik su jos dukra, bet ir su kitais mokiniais. Dokumentuose yra asmens duomenys, kurių be jų sutikimo teikti tretiems asmenims Agentūra neturi teisinio pagrindo.

Vadovaudamasi BDAR nuostatomis, teigia, kad juridiniai asmenys privalo taikyti BDAR principus visuose procesuose, kai renkami, tvarkomi ir saugomi asmeniniai duomenys. BDAR taikymas reiškia, kad asmens duomenų apsauga – tai teisinių, techninių ir organizacinių priemonių visuma, skirta asmens duomenims nuo neteisėto ar atsitiktinio asmens duomenų tvarkymo apsaugoti. Atkreipia dėmesį, kad siekiant užtikrinti asmens duomenų apsaugą, prašomų dokumentų nepateikimas pareiškėjai neužkerta kelio bei galimybės, pasibaigus lietuvių kalbos egzaminui, teikti apeliaciją. Agentūros nuomone, tenkinant pareiškėjos prašymą ir įpareigojant pateikti jai prašomus dokumentus, susijusius su asmens duomenis, būtų nesilaikoma asmens duomenų apsaugos, todėl vykdant įpareigojimą ir pateikiant šiuos dokumentus Agentūra pažeistų su asmens duomenų apsauga susijusius teisės aktų reikalavimus.

Atsakovės teigimu, Raštas yra pagrįstas ir teisėtas, priimtas laikantis teisės aktų reikalavimų, todėl neturi būti naikintinas. Įpareigojimas iš naujo nagrinėti pareiškėjos prašymą, nesibaigus lietuvių kalbos egzaminui (nesulaukus apeliacijos padavimo laiko ir termino), bei įpareigojimas pateikti pareiškėjos prašomus dokumentus prieštarautų teisės aktų reikalavimams.

Atsakovės atstovė Komisijos posėdžio metu prašė patikslintą skundą atmesti kaip nepagrįstą atsiliepiame ir posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Patikslintas skundas tenkintinas iš dalies

Byloje kilo ginčas dėl Nacionalinės švietimo agentūros 2025 m. gegužės 23 d. rašto Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies kandidato atlikties pervertinimo“, kuriuo atsakyta į pareiškėjos 2025 m. gegužės 7 d. prašymą, teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Nagrinėjamoje byloje nustatyta, jog Gimnazijos VBE pirmosios dalies vertinimo komisijos pirmininkė 2025 m. balandžio 15 d. Agentūros darbuotojams išsiuntė el. laišką, kuriame nurodė, kad iškėlus pareiškėjos dukros darbą pertikrinti, skirti tik 6 (šeši) taškai. Paaikšino, kad Gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vertinimo komisija įvertino mokinę (pareiškėjos dukrą) skirdama 16 (šešiolika) taškų bei paaikšino, kokiais vertinimo kriterijais minėti taškai buvo skirti.

Pareiškėja 2025 m. balandžio 29 d. Agentūrai pateikė el. laišką, kuriuo prašė pagalbos išsiaiškinti, kurioje vietoje įvyko klaida ir kaip ją galima ištaisyti. Paaikšino, kad Gimnazija įvertino mokinės (pareiškėjos dukros) egzaminą 16 (šešiolika) balų, o sistemoje yra suvesta 6 (šeši) balai. Mano, kad įvyko žmogiškoji suvedimo duomenų klaida, bet negali sulaukti pagalbos.

Agentūra 2025 m. gegužės 6 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies rezultato pervertinimo“, atsakydama į pareiškėjos 2025 m. balandžio 29 d. paklausimą dėl lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies rezultato pervertinimo, vadovaudamasi Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187 (toliau – ir Aprašas), 115 punktu, informavo, kad patvirtinta 2025 metų lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vertinimo kokybės užtikrinimo grupė perklausė ir iš naujo įvertino dalį lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies kandidatų atlikčių. Kandidatų atliktys iš naujo įvertinti buvo atrinktos vadovaujantis Aprašo 114 punktu patvirtintais Lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies kandidatų atlikčių iškėlimo kontroliniam vertinimui kriterijais. Tarp atrinktų atlikčių buvo ir pareiškėjos dukros atliktis. Pagal Aprašo 115 punktą, šios grupės atliktas kandidatų sakomo teksto ir (ar) pokalbio įrašo įvertinimas atitinka trečiojo vertintojo įvertinimą. Šios grupės įvertinimas yra pareiškėjos dukros įvertinimas, kuris yra įrašytas rezultatų protokole. Vadovaudamasi Aprašo 127 punktu, informavo, kad apeliacijos dėl VBE dalies atskirai neteikiamos. Kandidatai apeliacijas dėl lietuvių kalbos ir literatūros VBE gali pateikti mokyklos vadovui per dvi darbo dienas nuo VBE rezultatų paskelbimo dienos (t. y. pareiškėja turi teisę pateikti apeliaciją po antrosios VBE dalies).

Pareiškėja 2025 m. gegužės 7 d. el. laišku „Dėl egzamino vertinimo“ kreipėsi į Agentūros specialistus, nurodydama, kad Agentūros 2025 m. gegužės 6 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies rezultato pervertinimo“ nebuvo įvardintas vertinimo lentelės rezultatas taškais skaitmenine reikšme. Minėtu el. laišku pareiškėja prašė: 1) nurodyti tikslų skaičių, įrašytą rezultatų protokole; 2) argumentuoto atsakymo, kokiais kriterijais remiantis buvo skirti 6 (šeši) taškai; 3) sudaryti galimybę susipažinti su vertinimo kokybės užtikrinimo grupės (komisijos) rezultatų protokolu ir pareiškėjos dukros 2025 m. metų lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies atlikties vertinimo lentele; 4) paaikškinti kaip užtikrinama vertinimo kokybė, nes Gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vertinimo komisija įvertino pareiškėjos dukrą skirdama 16 (šešiolika) taškų. Taip pat kėlė klausimą, kaip gali būti toks didžiulis skirtumas, vertinant mokinės atliktį (16 (šešiolika) taškų ir 4 (keturi) taškai (pastaba, 6 (šeši) taškai) iki pritaikant koeficientą. Pareiškėja vylėsi, kad įvyko klaida ir prašė dar kartą peržiūrėti visą atlikties ir vertinimo medžiagą, ir išsamiai pateikti atsakymą.

Raštu atsakovė, atsakydama į pareiškėjos Prašymą, vadovaudamasi Aprašo 115 punktu, informavo, kad koduotą kandidato darbą (originalą, garso įrašą arba darbo kopiją), sakomą tekstą ir (ar) pokalbį vertina ne mažiau kaip du vertintojai, vadovaudamiesi dalyko VBE dalies vertinimo instrukcija

ir Agentūros direktoriaus įsakymu nustatyta tvarka. Nesutampant pirmojo ir antrojo vertintojų įvertinimams, vertina trečiasis vertintojas. Paaiškino, kad vadovaujantis Aprašo 117 punktu, patvirtinta 2025 metų Lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vertinimo kokybės užtikrinimo grupė perklausė ir įvertino iš naujo dalį lietuvių kalbos ir literatūros kandidatų atlikčių. Šios grupės atliktas kandidato sakomo teksto ir (ar) pokalbio įrašo įvertinimas atitinka trečiojo vertintojo įvertinimą. Atsižvelgiant į tai, kad lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vykdymo metu vertinantis vertintojas elektroninėje vertinimo sistemoje nepateikė kandidato (pareiškėjos dukros) įvertinimų ir nebuvo surašytas bei pateiktas aktas priežasčiai paaiškinti, pareiškėjos dukros lietuvių kalbos ir literatūros (A) VBE pirmosios dalies atliktis buvo perduota vertinti Agentūros direktoriaus įsakymu sudarytai Lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vertinimo kokybės užtikrinimo grupei. Šio sprendimo pagrindu nurodė Agentūros direktoriaus įsakymu patvirtintus Lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies kandidatų atlikčių iškėlimo kontroliniam vertinimui kriterijus. Paaiškino, kad vertinimo kokybės užtikrinimo grupė vertinimą atlieka vadovaudamasi Agentūros direktoriaus 2025 m. sausio 16 d. įsakymu Nr. VK-20 patvirtinta Lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies užduoties vertinimo instrukcija, kuri reglamentuoja lietuvių kalbos ir literatūros (A) ir lietuvių kalbos ir literatūros (B) VBE pirmosios dalies užduoties kandidatų atlikčių vertinimą. Patvirtino, kad vertinimo kokybės užtikrinimo grupės vertintojai atitinka keliamus kvalifikacinius reikalavimus ir turi ilgametę patirtį. Vadovaudamasi Aprašo XXIII–XXIV skyriuose nustatyta tvarka, paaiškino, kad galutiniai VBE rezultatai yra paskelbiami išlaikius abi VBE dalis ir tik tada, jeigu kandidato netenkina įvertinimas, jis gali teikti apeliaciją. Dėl pirmosios egzamino dalies rezultato apeliacija nėra teikiama. Taip pat nurodė, kad šiuo konkrečiu atveju apeliaciją dėl lietuvių kalbos ir literatūros VBE įvertinimo kandidatas galės teikti 2026 m. vasarą.

Gimnazija 2025 m. gegužės 28 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brados egzamino I dalies vertinimo bei įvertinimų pateikimo“, atsakydama į pareiškėjos 2025 m. gegužės 26 d. raštą, reg. Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo pareiškėja prašė patikslinti, ar Gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vertinimo komisija galėjo nepateikti pareiškėjos dukros įvertinimų ir ar buvo kokių nesklandumų egzamino metu, informavo, kad kandidatų atliktis buvo vertinama vadovaujantis Lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vertintojų darbo VBE dalies centre tvarkos aprašu, patvirtintu Agentūros direktoriaus 2024 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. VK-1042. Atsižvelgdama į minėto aprašo 12.3 punktą, paaiškino, kad Gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vertinimo komisija objektyviai ir nepriklausomai įvertino pareiškėjos dukros atliktį, kiekvieną vertinimo kriterijų įvertindama atskirai pagal vertinimo instrukcijoje nustatytus reikalavimus, o įvertinimus įrašė į kandidatės įvertinimas skirtą lentelę. Taip pat informavo, kad VBE pirmosios dalies naudojamoje užduočių atlikimo sistemoje buvo naudojami ribojimai, neleidžiantys vertinančiam vertintojui paspausti mygtuko „Baigti darbą“, jei vertinamo kandidato įvertinimams įrašyti skirta lentelė nebūtų pilnai užpildyta. Taip pat sistema neleido prisijungti prie kito kandidato VBE pirmosios dalies elektroninės užduoties bei įvesti įvertinimų, kol nebūdavo baigtas ankstesnio kandidato vertinimas. Paaiškino, kad techniškai Komisija negalėjo nepateikti kandidato įvertinimo. Kadangi egzaminas vyko sklandžiai, joks aktas nebuvo surašytas. Taip pat informavo, kad pareiškėjos dukros pokalbio įrašas yra saugomas Gimnazijoje.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymas (toliau – ir TGIDPNĮ), Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 (toliau – ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklės), Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187 (minėta, toliau – ir Aprašas), ir kiti teisės aktai.

Kaip matyti iš pareiškėjos skundo turinio bei formuluojamų reikalavimų, ji nesutinka ir Komisijai skundžia Raštą, priimtą pakartotinai išnagrinėjus Prašymą, kuriame nurodė, kad Agentūros 2025 m. gegužės 6 d. rašte Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies rezultato pervertinimo“ nebuvo įvardintas vertinimo lentelės rezultatas taškais skaitmenine reikšme. Prašymu pareiškėja prašė: 1) nurodyti tikslų skaičių, įrašytą rezultatų protokole; 2) pateikti argumentuotą atsakymą, kokiais kriterijais remiantis buvo skirti 6 (šeši) taškai; 3) sudaryti galimybę susipažinti su vertinimo kokybės užtikrinimo grupės (komisijos) rezultatų protokolu ir pareiškėjos dukros 2025 m. lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies atlikties vertinimo lentele; 4) paaiškinti kaip užtikrinama vertinimo kokybė, nes Gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vertinimo komisija įvertino pareiškėjos dukrą skirdama 16 (šešiolika) taškų. Taip pat kėlė klausimą, kaip gali būti toks didžiulis skirtumas, vertinant mokinės atliktį. Pareiškėja prašė dar kartą peržiūrėti visą atlikties ir vertinimo medžiagą ir išsamiai pateikti atsakymą. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl teisės gauti informaciją tinkamo įgyvendinimo.

TGIDPNĮ tikslas – nustatyti asmenų teisės gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, <...>, nurodytų šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalies 2 punkte, duomenis, kuriais jie disponuoja ir (ar) kuriuos jie tvarko vykdydami viešojo administravimo įgaliojimus, suteiktus VAĮ nustatyta tvarka, kituose įstatymuose nustatytas funkcijas, įskaitant viešųjų paslaugų teikimo funkcijas (toliau – viešoji funkcija), ir kuriuos būtų galima pakartotinai naudoti komerciniams arba nekomerciniams tikslams, įgyvendinimo priemonės ir tvarką (TGIDPNĮ 1 straipsnio 1 dalis). Minėtas įstatymas taikomas viešąsias funkcijas atliekančioms valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms, <...> (TGIDPNĮ 2 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Pagal TGIDPNĮ informacija laikomos žinios, kuriomis disponuoja institucija, atlikdama viešąsias funkcijas (3 straipsnio 9 dalis). Šio įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad institucijos ir valstybės valdomi subjektai privalo teikti pareiškėjams ar jų atstovams duomenis, įskaitant pakartotiniam naudojimui skirtus duomenis, išskyrus šio įstatymo ir kitų įstatymų nustatytus atvejus. Duomenys – užfiksuota informacija apie institucijos ar valstybės valdomo subjekto veiklą ar jos dalis, neatsižvelgiant į jos pateikimo būdą, formą (raštu arba elektronine forma ar kaip garso, vaizdo ar garso ir vaizdo įrašas) ir laikmeną, įskaitant registro duomenis, registro informaciją, registruoti pateiktus duomenis ir (arba) jų kopijas, valstybės informacinės sistemos duomenis (3 straipsnio 3 dalis). Šio įstatymo 6 straipsnio 1 dalyje reglamentuoti duomenų teikimo principai, tokie kaip: duomenų išsamumo – pareiškėjui turi būti pateikti visi pagal teisės aktus teiktini jo prašymo turinį atitinkantys duomenys; duomenų tikslumo – pareiškėjui teikiami duomenys turi atitikti institucijos ar valstybės valdomo subjekto disponuojamus duomenis; teisėtumo – institucijos ir valstybės valdomo subjekto veiksmai teikiant duomenis grindžiami šiuo ir kitais įstatymais ar kitais norminiais teisės aktais (1–3 papunkčiai). Prašymai dėl duomenų teikimo ir jų pakartotinio naudojimo teikiami ir nagrinėjami VAĮ nustatyta tvarka (13 straipsnio 1 dalis).

Atsakovė yra viešojo administravimo subjektas, todėl jos veiklai taikytinos VAĮ normos, kurios, be kita ko, garantuoja teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimą (1 straipsnis). Minėto įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad visi viešojo administravimo subjektai teikia asmenims įstatymų nustatytą viešojo administravimo subjekto turimą informaciją. Vadovaujantis VAĮ 2 straipsnio 10 dalimi, prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į viešojo administravimo subjektą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. Administracinės paslaugos samprata VAĮ 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžta kaip šio įstatymo nurodyta viešojo administravimo veikla, susijusi su dokumentų išdavimu ar informacijos teikimu. VAĮ 11 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. Pagal Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 45 punktą, į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį: į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.1 papunktis); į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualių klausimų atsakoma suteikiant konsultaciją

pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti (45.2 papunktis); į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAI 13 straipsnyje nustatyta tvarka (45.3 papunktis); į prašymą, nenurodytą Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 45.1 – 45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis). Tai reiškia, kad skundo ar prašymo turiniu pareiškėjas nustato nagrinėjimo ribas, ir šių ribų institucija, nagrinėjanti skundą ar prašymą, privalo laikytis, o duomenys, kaip jau buvo minėta, turi būti teikiami laikantis duomenų išsamumo, duomenų tikslumo, teisėtumo principų (TGIDPNĮ 6 straipsnio 1 dalies 1–3 punktai).

Komisija pažymi, kad atsakovė turi veikti pagal galiojančią teisinę reguliavimą bei pagal suteiktą kompetenciją ir gali priimti tik tokius sprendimus, kuriuos teisės aktai ją įgalina priimti. Taigi prašymas dėl informacijos (dokumentų) pateikimo, yra prašymas suteikti administracinę paslaugą, o institucijai nustatyta pareiga šią paslaugą suteikti arba, atsisakant ją suteikti, nurodyti aiškius teisės aktais pagrįstus motyvus, teisinį ir faktinį pagrindą.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT), aiškindamas TGIDPNĮ 6 straipsnio 1 dalyje įtvirtintų principų taikymą, yra nurodęs, jog valstybės ir savivaldybių institucija ar įstaiga turi pateikti tik tokią informaciją, kuria ji disponuoja pagal savo kompetenciją (pvz., 2020 m. liepos 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1639-520/2020). LVAT, kartu aiškindamas informacijos išsamumo ir tikslumo principus, taip pat yra nurodęs, jog institucijos ir įstaigos, atsakydamos į asmens prašymą pateikti informaciją, turi pateikti visą teiktiną jų disponuojamą informaciją. Įstatymas nustato institucijos ar įstaigos pareigą prašančiam asmeniui pateikti turimo, o ne asmens norimo gauti, turinio informaciją (taip pat ir informacijos kiekio prasme) (pvz., 2021 m. liepos 14 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1600-552/2021; 2024 m. kovo 27 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-79-502/2024).

Komisija sprendžia, jog atsakovė į pareiškėjos Prašymą, vadovaudamasi aukščiau aptartomis teisės aktų normomis, taip pat ir Prašymų ir skundų nagrinėjimo taisyklių 45.1 papunkčiu, turėjo atsakyti suteikdama prašomą administracinę paslaugą – suteikdama prašomą informaciją ir dokumentus (jų kopijas) arba pateikdama motyvuotą atsisakymą tą padaryti.

LVAT praktikoje pripažįstama, jog bet kuri valdžios įstaiga yra saistoma bendrųjų bei konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, teisės viršenybės, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.), taip pat gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.) (pvz., 2023 m. gruodžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2226-662/2023).

Skundžiamo Rašto turinys patvirtina, kad Raštu, vadovaujantis Aprašo 115 ir 117 punktais, pareiškėjai buvo nurodyta kaip atliekamas kandidato vertinimas. Paaiškinta, jog atsižvelgiant į tai, kad lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vykdymo metu vertinantis vertintojas elektroninėje vertinimo sistemoje nepateikė kandidato (pareiškėjos dukros) įvertinimų ir nebuvo surašytas bei pateiktas aktas priešasčiai paaiškinti, pareiškėjos dukros lietuvių kalbos ir literatūros (A) VBE pirmosios dalies atliktis buvo perduota vertinti Agentūros direktoriaus įsakymu sudarytai Lietuvių kalbos ir literatūros VBE pirmosios dalies vertinimo kokybės užtikrinimo grupei. Taip pat patvirtinta, kad vertinimo kokybės užtikrinimo grupės vertintojai atitinka keliamus kvalifikacinius reikalavimus ir turi ilgametę patirtį. Vadovaujantis Aprašo XXIII–XXIV skyriuose nustatyta tvarka, paaiškinta, kad, galutiniai VBE rezultatai yra paskelbiami išlaikius abi VBE dalis ir tik tada, jeigu kandidato netenkina įvertinimas, jis gali teikti apeliaciją. Dėl pirmosios egzamino dalies rezultato apeliacija nėra teikiama. Šiuo konkrečiu atveju apeliaciją dėl lietuvių kalbos ir literatūros VBE įvertinimo kandidatas galės teikti 2026 m. vasarą.

Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėja neteikė apeliacijos dėl pirmosios egzamino dalies rezultato. Pareiškėja kreipėsi į atsakovę kaip į viešojo administravimo subjektą, kuris disponuoja pareiškėjos prašoma informacija. Tačiau atsakovė nepateikė išsamių pareiškėjos Prašyme prašomų duomenų, taip pat skundžiamame Rašte nenurodė aplinkybių, kodėl šie duomenys nėra teikiami.

Komisijai pateiktame atsiliepime atsakovė nurodė, kad buvo atliekamas vertinimas ne tik pareiškėjos dukters, todėl pateikus dokumentus matytusi visi kitų asmenų asmens duomenys, dėl to būtų pažeistos BDAR nuostatos.

Komisijos vertinimu, atsakovė, nagrinėdama pareiškėjos Prašymą, turėjo pateikti pareiškėjai išsamią prašomą informaciją bei jos prašomus duomenis, teikiant protokolo išrašą ir kitus prašomus dokumentus juos nuasmeninus, t. y. neteikiant vertinamų mokinių ir / ar vertinančių asmenų duomenų (rezultatų, vardų, pavardžių ar net inicialų), tačiau tai nebuvo atlikta. Todėl sprendžiama, kad toks atsakovės sprendimas neteikti prašomų duomenų, apribojęs pareiškėjos teisę gauti informaciją iš viešojo administravimo subjekto, yra nepagrįstas. Be to, atsakovė niekaip nepagrindė atsisakymo pateikti Prašyme nurodytus dokumentus ir duomenis. Neišdėsčius pagrįstų sprendimo netenkinti pareiškėjos Prašymo ar jo dalies grindžiančių motyvų, buvo pažeisti duomenų išsamumo, tikslumo, teisėtumo ir atsakingo valdymo principai.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, sprendžiu, jog skundžiamas Raštas neatitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintų administraciniams sprendimams keliamų reikalavimų, todėl yra teisinis ir faktinis pagrindas tenkinti pareiškėjos skundo reikalavimą ir Raštą panaikinti.

Tenkinus reikalavimą dėl Rašto panaikinimo, yra pagrindas tenkinti ir išvestinį pareiškėjos reikalavimą įpareigoti Agentūrą iš naujo detaliai ir argumentuotai išnagrinėti pareiškėjos 2025 m. gegužės 7 d. prašymą.

Patikslintu skundu pareiškėja taip pat prašo Komisiją įpareigoti Agentūrą išsamiai argumentuotai paaiškinti susidariusį didžiulį skirtumą tarp Gimnazijos ir Agentūros vertintojo įvertinimų, nurodant atsakingų vertintojų sprendimų pagrindimą bei esant techninės klaidos požymiams, imtis veiksmų atstatant teisingą rezultatą Agentūros sistemoje. Atkreiptinas dėmesys, kad Komisija nėra viešojo administravimo institucija ir neatlieka viešojo administravimo atitinkamoje srityje, dėl to negali įpareigoti viešojo administravimo subjekto priimti konkretaus turinio administracinį sprendimą, o gali tik pavesti iš naujo atlikti veiksmus, kurie pripažinti atliktais netinkamai. Komisija tik vertina viešojo administravimo subjekto atliktų arba neatliktų veiksmų teisėtumą, todėl, nagrinėjamu atveju, Komisija negali įpareigoti atsakovės atlikti pareiškėjos prašomų veiksmų. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos patikslinto skundo reikalavimai dėl įpareigojimo Agentūrą išsamiai argumentuotai paaiškinti susidariusį didžiulį skirtumą tarp Gimnazijos ir Agentūros vertintojo įvertinimų, nurodant atsakingų vertintojų sprendimų pagrindimą bei esant techninės klaidos požymiams, imtis veiksmų atstatant teisingą rezultatą Agentūros sistemoje, atmestini.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktai, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos X. Y. patikslintą skundą atsakovei Nacionalinei švietimo agentūrai dėl Nacionalinės švietimo agentūros 2025 m. gegužės 23 d. rašto Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies kandidato atlikties pervertinimo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus tenkinti iš dalies.

Panaikinti Agentūros 2025 m. gegužės 23 d. raštą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies kandidato atlikties pervertinimo“.

Įpareigoti Agentūrą iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2025 m. gegužės 7 d. prašymą.

Kitoje dalyje patikslintą skundą atmesti.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Marina Adomaitė

Komisijos nariai

Evaldas Ambrozaitis

Inga Drąsutavičienė